

Onderhoud en kennis over stoffen

Textiel algemeen

De vele soorten textielbekleding hebben allemaal zo hun eigen voordelen. Een ding hebben ze gemeen: ze zijn makkelijk te kleuren of te bedrukken, wat veel mogelijkheden tot een speels, of juist 'klassiek' uiterlijk biedt. Er zijn natuurlijke bekledingstoffen en stoffen op een chemische manier die langs een chemische manier worden gemaakt. Stoffen bekleding op zitmeubelen verschieten van kleur onder invloed van zonlicht. Plaats ze daarom bij voorkeur uit de zon. Er worden tegenwoordig zeer sterke textielsoorten gemaakt, maar de meeste stoffen blijven toch behoorlijk kwetsbaar. Scherpe voorwerpen kunnen er eenvoudig scheuren veroorzaken. Let u er daarom op wat u in uw zakken heeft en laat kinderen liever niet met zulke scherpe voorwerpen op zitmeubelen spelen. Hou ook huisdieren (nagels!) in de gaten. Zij kunnen de stof onherstelbaar beschadigen. Kijk uit met jeans-kleding. Spijkerstof kan afgeven, is bovendien harder dan de meeste stoffen en er zitten 'spijkers' op. Slijtage aan het oppervlak wordt hierdoor versneld. Hoe zorgvuldig wij onze zitmeubels ook bekleden, er kan in de weefsels altijd een draad los komen te zitten. Naai loshangende rafels c.q. draden met een kromme naald 'terug in het grondweefsel' of knip de losse draden netjes af. Zorg ervoor dat u bij het stofzuigen van zitmeubelen geen scherpe stofzuigeronderdelen gebruikt. Een glad mondstuk is bij regelmatig zuigen het best. De richting waarin het weefsel ligt, noemen we 'de vleug'. Stofzuigt u nooit tegen die 'vleug' in, maar borstel de stof eerst met de vleug mee, voordat u aan het eigenlijke zuigen begint.

Onderhoud en schoonhouden van meubelstoffen

Er zijn verschillende groepen textielvezels. Enkele van deze groepen bevatten in elk geval een bepaalde hoeveelheid natuurlijke grondstoffen. Wol, mohair, zijde, katoen, en linnen zijn 'volbloed' natuurproducten. Bij de eerste drie is sprake van kwetsbare eiwitvezels. Mohair is een van de beste, vuilafstotende, stoffen die voor meubelstoffering worden gebruikt. Het kan echter een 'vleug' vertonen op plekken waar gezeten wordt. Een andere groep, de synthetische meubelstoffen wordt op een chemische manier gefabriceerd, of bestaat uit een mengeling van synthetische en natuurlijke grondstoffen. Met deze textielgroep moet voorzichtig worden omgesprongen: sommige schoonmaakmiddelen tasten hun vezels aan. Over de geschikte schoonmaak middelen leest u alles onder het kopje 'algemene wenken voor behandeling van vlekken in meubelkledingstoffen'.

Poolweefsels

Poolweefsels zijn weefsels waarbij de draadjes omhoog staan. Dit geeft deze stof een 'warm' en karakteristiek aanzien, dat verandert met de richting waarin de vezels gestreken worden. Vlekken in poolweefsels mag u nooit uitkrabben, omdat u daarmee de draden uit de stof trekt. U mag ook nooit tegen de pool in borstelen!

Pilling

Een ander effect dat van invloed is op het uiterlijk van meubelstoffen is het zogenaamde pilling effect: losse vezeltjes gaan door draaiende bewegingen op de stof vervilten of klitten. Dit verschijnsel verdwijnt op den duur. Met een pluizenkam of een textieltondeuse, die bij de drogist verkrijgbaar zijn, kunt u het verhelpen. Het zijn overigens uitsluitend de overbodige, uitstekende vezeltjes die 'pillen'.

Pletten

Poolweefsels kunnen door lichaamsgewicht, warmte en vocht geplet worden. Een behandelingsmethode is om de bewuste plekken een half uur met een goed vochtige doek te bedekken. Daarna kunt u de velours met een zachte borstel voorzichtig en egaal tegen de vleug in opborstelen. Daarna moet u de stof minimaal 6 uur laten drogen. Deze behandelings methode moet u niet toepassen bij synthetische velours.

Shading of poolomloop

Door shading of poolomloop ontstaan zogenaamde 'schijnvlekken'. Het zijn dus geen echte vlekken. De plekken die door shading ontstaan zien er uit alsof er met water op gemorst is. Op deze plekken liggen de polen van de stof niet allemaal in dezelfde richting. Afhankelijk van het standpunt van waaruit men naar deze plekken kijkt, lijken de plekken donkerder of lichter dan de rest van de stof. Het is een optisch effect en heeft dus met verkleuren niets te maken.

Epinglé of lussenweefsels

Epinglé behoort tot de sterke meubelstoffen en bezit een zeer grote slijtvastheid. De stof is gemakkelijk stofvrij te houden en vergt weinig onderhoud. Scherpe voorwerpen zijn in het algemeen desastreus voor epinglé. Trek lusjes nooit uit de stof, maar knip de opgehaalde draad netjes af of steek ze met een kromme naald naar de binnenzijde van de stof.

Platstoffen: Gobelin, Crétonne, Damast

Deze stoffen bieden een groot scala aan mogelijkheden: grote en kleine dessins, strepen, ruiten, visgraten, handgeweven stoffen, uni en gemêleerde garens. Platstoffen zijn over het algemeen minder duurzaam dan poolweefsels. De sterkte van platstoffen hangt af van het al of niet 'getwijnd' (het in elkaar draaien van twee verschillende soorten garens) zijn. Het reinigen van platweefsels kan problemen geven. Probeer schoonmaakmiddelen eerst uit op een verborgen stukje stof.

Wol

Wol is een mooi, natuurlijk materiaal, dat prettig aanvoelt. Het is ook erg kostbaar, zeer gevoelig voor krimpen en het heeft de neiging vochtig vuil op te nemen. Het is beter wol niet te vaak te wassen, of met water in aanraking te laten komen; het materiaal wordt daar niet mooier op. Wollen velours bestaat uit poolpluizen die op een grondweefsel zijn gebonden. De stof heeft een hoge weefdichtheid. Na het weven wordt het oppervlak geschoren, waardoor het een 'fluwelig' effect krijgt. Wol-velours is sterk elastisch en kleurecht. Een groot voordeel van deze stof is zijn vuilafstotend vermogen, dat te danken is aan het vetgehalte van de vezel. Kreukels in wollen stoffen verdwijnen vanzelf. Wol-velours houdt makkelijk pluisjes vast, dit neemt op den duur af. Om te voorkomen dat wolweefsels na behandeling met water krimpen, kunt u ze schoonmaken met een beetje ammonia, opgelost in lauw water in een verhouding van 1:30. Als u het 'verviltten' van de stof tegen wil gaan, moet u het behandelde materiaal na de reinigingsbeurt niet bij een verwarming te drogen zetten of hangen.

Mohair

Mohair wordt geweven uit de haren van de angorageit. Het heeft een mooie natuurlijke gloed. Het is anti-statisch. Voor meubelbekleding wordt vooral mohairvelours gebruikt (100% mohair). De positieve eigenschappen van mohairvelours zijn vooral de grote elasticiteit, veerkracht en sterkte. Mohairvelours is niet bijzonder gevoelig voor verviltten. Doordat de mohairhaartjes (die bij de nieuwe stof nog mooi evenwijdig aan elkaar staan) wat van elkaar af gaan staan, ontstaat door de veranderde lichtval na enige tijd een optisch kleurverschil. Dit moet niet worden verward met 'pletten'. Om dat laatste te verhelpen, kunt u een natte theedoek op de bewuste plek leggen en die zo'n acht uur later verwijderen. Hierna kunt u de stof, met de poolrichting mee, borstelen met een niet al te zachte borstel. Schoonmaken doet u met wat handwarm water waarin wat schoonmaakazijn is opgelost. Hierbij niet tegen de poolrichting in wrijven! Mohair look is een combinatie van kunststof met mohair (70%-30%). Deze stof is iets sterker dan vol mohair velours, maar daar staat tegenover dat de kleurintensiteit wat afneemt. Mohair is een geweldige bekledingsstof die alleen bij misbruik kans op slijtage geeft.

Zijde

Zijde wordt geweven van het spinsel van de zijderups. Het is een prachtige zachte en erg kostbare, glimmende stof. Reden genoeg om het goed te onderhouden en er voorzichtig mee om te springen. Omdat het zulk kwetsbaar materiaal is, is het zaak, alle vlekkenmiddelen eerst op een voor het oog onzichtbare plek uit te proberen. Als de stof van het meubel kan worden afgehaald, kan zijde worden gewassen in water met wat losgeklopte ossegal. Ook één deel ammonia op twintig delen zacht water is een goed wasmiddel. Let u wel zo veel mogelijk op de wasvoorschriften op het etiket, of raadpleeg

uw verkoper. Zijde is vaak mooi van kleur en het zou jammer zijn als die kleur door inwerking van te sterke kleurstoffen verloren zou gaan.

Katoen

Katoen is van de natuurlijke bekledingstoffen waarschijnlijk de sterkste. Katoen is een plantaardig product, gemaakt van zaadpluizen. Katoen is veel minder kwetsbaar voor krimpen en vervilten dan wol. Als het bedrukt of geveerd is, is het risico op verkleuren door zonlicht of zuurinwerking aanwezig. Katoenvelours staat bekend om zijn natuurlijke voorkomen en warme kleuren. Bekende toepassingen van het (zeer slijtvaste) katoenvelours zijn corduroy en cord-velours. Het risico van 'pletten' is bij deze soort velours helaas niet uit te sluiten. Omdat katoenen velours de neiging heeft snel te verkleuren, wordt de stof nogal eens met een 'overdosis' verf behandeld. De kleur wordt hierdoor (vooral bij zwart, nègre, blauw en donkerrood) kleurechter, maar zal in het begin de neiging tot afgeven hebben. Dit verdwijnt na enige tijd. Zuren en (lichaams)zouten werken in op de kleurstof, let daarom extra op, op plaatsen waar uw lichaam het meubel raakt (bijvoorbeeld armlegger, neksteunen en dergelijke.) Wees (in verband met schimmelvorming) bedacht op een te hoge vochtigheidsgraad.

Lamous

Lamous is een meubelstof met bijzondere eigenschappen. Het doet denken aan zijde en is luchtdoorlatend. Lamous is vuilwerend en ongevoelig voor vocht. U kunt lamous heel eenvoudig schoonmaken. Bij vetvrije vlekken is meestal schoon water al voldoende, vaak zelfs alleen al afborstelen of héél voorzichtig wrijven met een vlakgom.

Vetvlekken kunt u héél voorzichtig verwijderen met after-shave.

Linnen

Ook linnen is een plantaardige stof. Het wordt gemaakt van vlas. Het is -net als katoen- een tamelijk stevige maar niet erg veerkrachtige stof: de pooltjes van linnen blijven staan in de richting waarin u ze strijkt. Linnen is gevoelig voor pletten en voelt niet warm aan.

Canvas

Dit zijn zeer dichte weefsels van 100% katoen, van half linnen of zelfs jute. Het is bijzonder stevig materiaal dat helaas makkelijk smoezelig wordt. Vlekken in canvas zijn zeer moeilijk of in het geheel niet meer te reinigen zonder het risico van kringen en vlekken.

Viscose

Viscose is een soort textiel die eveneens uit cellulose vezeltextiel bestaat, maar die niet uit een natuurlijke grondstof is gefabriceerd. Voor het onderhoud van viscose geldt grofweg hetzelfde als voor de natuurlijke cellulosevezels.

Rayon

Rayon is een kunstmatige vezel, die wordt gemaakt van cellulose. Rayonweefsel voelt doorgaans zachter en soepeler aan dan katoen en vertoont ook meer glans. Rayon is niet kreukherstellend of elastisch en neemt vocht goed op. Nat rayon neemt in sterkte af. Chloor is slecht voor rayon, sterke zuren zelfs zonder meer desastreus.

Alcantara

Alcantara bestaat uit microfibers van polyester (68%) en polyether (32%). Door de uiterst dunne microvezels (200 maal dunner dan die van wol) heeft Alcantara een fluwelen bovenlaag en is ze buitengewoon zacht. De stof heeft een hoge slijtvastheid. Alcantara is eenvoudig te reinigen met water en alkalivrije zeep. Losse hoezen wast u in de wasmachine met een koud waterprogramma. Na het reinigen, borstelen met een zachte borstel.

Polyamide, polyester, polyacryl (bijvoorbeeld dralon), chloorvezel en polypropreen

Dit zijn de meest gebruikte synthetische bekledingsstoffen in de meubelindustrie. Ze zijn ze sterk en hebben een grote slijtweerstand. Zoals we al opmerkten: de vezels van deze textielsoorten zijn gevoelig voor sommige schoonmaakmiddelen. Let dus in elk geval op de aanwijzingen op het etiket van het reinigingsmiddel en controleer het eventuele textieletiket op toegestaan gebruik.

Schoonmaken van vlekken in meubelbekleding

Op alle stofsoorten de gemorste substantie eerst zo snel mogelijk verwijderen met een lepel. Werk van de rand van de vlek naar binnen toe. Voorkom dat u daarbij de substantie in de stof drukt. Vochtige vlekken dept u daarna voorzichtig droog met ongekleurde tissues (keukenrol). U moet daarbij niet wrijven! Vervolgens kunt u de vlek behandelen met een van de hierna in de vlekentabel genoemde middelen. Probeer het middel echter eerst uit op een onopvallende plek van de bekleding. Dan weet u tenminste zeker hoe het materiaal zal reageren.

Herhaal, als het nodig is, de behandeling drie- tot vijfmaal. Behandel daarna, indien noodzakelijk, de plek na met lauw water. Daarna de plek deppen met ongekleurde tissues en nadrogen met een föhn. Het meubel gebruikt u pas weer als het helemaal droog is. Bij dierlijke vezels moet u nooit alkalihoudende of scherpe middelen gebruiken. Deze halen de natuurlijke vetten, die zorgen voor de vuilafstotende werking, uit de vezel. Daarna zullen de dierlijke vezels twee keer zo snel vervuilen. Kijk op www.oranjebv.nl voor meer informatie.

Algemene regels voor leeronderhoud

1. Gebruik alleen de onderhoudsmiddelen die wij u adviseren. Schoensmeer of spuitbussen horen daar niet bij!
2. Reserveer een speciale, lederen zeem en een zachte doek voor uw meubelen, zodat vuil en resten van reinigingsmiddelen uw schoonmaakpogingen niet kunnen dwarsbomen.
3. Zet leer niet in te fel zonlicht. Leer verkleurt in dat geval snel. Zonlicht tast bovendien de weekmaker in gedekverfd leer aan, wat barstjes in de laklaag geeft.
4. Hou de vochtigheidsgraad van de kamer tussen de 40 en 60%.
5. Gebruik voor het dagelijks onderhoud altijd een schone doek.
6. Kijk uit met jeans-kleding. Spijkerstof kan afgeven en is bovendien harder dan de bovenlaag van het leer. Slijtage aan het oppervlak wordt hierdoor versneld.
7. Stof het leer regelmatig af met een zachte, niet pluizende doek. Reinig en voedt het leer twee tot vier keer per jaar met een door ons aanbevolen onderhoudsprodukt. Zo houdt u het leer soepel en krijgt het voldoende 'voeding'.
8. Wees voorzichtig met scherpe voorwerpen (gespen en ritssluitingen) en hou kinderen en huisdieren (nagels!) in de gaten. Zij kunnen het leer onherstelbaar beschadigen.
9. Pas op: sommige schoonmaakmiddelen kunnen de aniline verfstoffen in vol en semi aniline leder oplossen. Ook hier geldt weer de belangrijkste schoonmaakregel: probeer een schoonmaakmiddel eerst uit op een onopvallend plekje van het te behandelen materiaal.
10. Hard wrijven moet u op alle leersoorten vermijden.
11. Op plaatsen waar uw hoofd of handen in aanraking komen met het leer, bestaat de kans op vetaanslag. Op die plaatsen dient u dan ook extra zorg aan het onderhoud besteden.

Vlekken op leer kunt u in het algemeen met een licht bevochtigde doek te lijf gaan. Het is, voor u aan het schoonmaken begint, echter belangrijk dat u weet met welke leersoort u te maken heeft. Er zijn namelijk veel verschillende soorten leer. We onderscheiden: aniline leder, semi aniline leder, geschuurd leder en afgedekt leder. Kunstleer is, zoals de naam al zegt, geen echt leer. Hoe u dit materiaal moet behandelen, leest u in de alinea 'leatherlook'.

Vol aniline

Wordt ook wel 'ongedekt leder' genoemd. Op deze zachte, soepel aanvoelende leersoort (een van de duurste kwaliteiten leder) is geen beschermende bovenlaag aangebracht. Wel is het leer behandeld met -al of niet gekleurde- aniline verfstof, die door het leer volledig wordt opgenomen. Dit leer is

door en door geverfd. Vol aniline-leder kan het best worden onderhouden door het regelmatig af te stoffen met een zachte, schone doek. Om het leer mooi te houden, is het aan te bevelen het twee tot vier keer per jaar voorzichtig met onze speciale onderhoudsmiddelen te behandelen. Vol aniline-leder is gevoelig voor zonlicht. Net als zeemleer neemt het makkelijk vuil, vet en vocht op. Vlekken in vol aniline-leder zonder beschermende laag moet u deppen met een droog stuk wit tissue. Vlekken van olie en vet en vochtvlekken trekken veelal vanzelf weg. Er zijn speciale reinigingsmiddelen voor vol aniline-leder bij ons verkrijgbaar. Gebruik alleen deze middelen, andere middelen kunnen de aniline verfstoffen in dit leer aantasten.

Semi aniline-leder

Deze leersoort heeft eerst dezelfde behandeling als vol aniline-leder gehad. Echter: bij semi aniline-leder is een licht gepigmenteerde beschermlaag aan

gebracht. Door deze behandeling is het leer beter bestand tegen vlekken en kunt u het oppervlak van semi anilineleider wèl met een vochtige zeem afnemen. Gebruik de zeem alleen voor dit karwei, anders kunnen eventuele vuilresten problemen opleveren. Gebruik alleen zacht of gedestilleerd water, anders blijven er kalkstrepen op het leer achter. Informeer bij uw waterleidingbedrijf of het water uit uw kraan "hard" of "zacht" is.

Vlekken in semi aniline-leer moeten met grote spoed behandeld worden! De gemorste substantie kan met een lepel, een stuk doek of wit keukenpapier worden weggehaald. Werk daarbij naar het middelpunt van de vlek toe. Gebruik daarna een door ons aanbevolen onderhoudsmiddel.

Gedekverfd leder

Deze leersoort wordt na een behandeling met anilineverfstoffen eerst licht geschuurd en daarna van een dekkende verflaag voorzien. Omdat door deze behandeling de natuurlijke tekening van het leer verdwijnt, wordt na deze behandeling op het leer een kunstmatig nerfbeeld ingeprent. Gedekverfd leer is praktisch in gebruik en minder gevoelig voor verkleuren. Schoonmaak en onderhoud van gedekverfd leer gebeurt aan de hand van de richtlijnen, die we onder de algemene regels van lederonderhoud gaven.

Handwishleder

Handwishleder is meestal een semi-anilineleider waarop eerst een grondverflaag is aangebracht. Hierna wordt er een kleurlaag op het leer gespoten, die weer wordt opgelost met een chemisch middel, waardoor een speciaal licht-donkereffect ontstaat. Na de behandeling wordt het leer met een transparante afdeklaag afgewerkt.

Ruw leder: nubuck en suède

Deze vol aniline-leersoorten worden na het beitsen van het leer geschuurd. Bij nubuck wordt de nerfkant (in tegenstelling tot de vleeskant, zoals bij suède) zeer licht afgeslepen, waardoor de stof een veloursachtig uiterlijk krijgt dat zacht aanvoelt. Een finishlaag ontbreekt. Alle geschuurde leersoorten krijgen reeds na kortgebruik reeds een natuurlijk karakter.

Gebruik voor het onderhoud van nubuck en suède een schone borstel (eventueel van een stofzuiger). Eventuele glimmende vlekken héél voorzichtig wegborstelen met een borsteltje, dat ook geschikt is voor suède kleding en schoenen. Vlekken afdeppen met absorberende witte tissues, eventueel deppen met een doek die heel licht met water bevochtigd is.

Niet te vochtig! Door een teveel aan vocht kunnen kringen ontstaan! De behandelde plek goed laten drogen. Helpt dat niet, dan kunt u het twee tot vier keer behandelen met een door ons aanbevolen onderhoudsmiddel. Daarna met een borstel heel licht opschuren.

Leatherlook

Leatherlook (ook wel skai of kunstleer genoemd) is een soort namaakleer, die is samengesteld uit meerdere lagen gekleurde kunstharsen op een drager van textiel. Het moet regelmatig worden afgestoft met een schone, zachte doek. Plaatsen die moeilijk te bereiken zijn, kunt u met een stofzuigerhulpstuk voorzichtig zuigen. Door overmatige blootstelling aan vet- en transpiratievlekken wordt deze stof hard en kunnen er scheuren of barsten optreden. Verwijder zulke vlekken daarom zo snel mogelijk. Plaats meubelen met een leatherlook-bekleding nooit naast warmtebronnen (open haard, radiator) of in het volle zonlicht. Vlekken moeten zo veel mogelijk met witte tissues worden opgenomen. Gebruik voor het 'natte' onderhoud een lauw sopje van alkalivrije zeep en een schone, niet al te vochtige zeem. Na deze behandeling kunt u de bekleding met een zachte, niet pluizende doek droog deppen. In geen geval wrijven!